

Huszi Péter: Amit el akartam mondani filmben, színházban, azt elmondtam

SÜMEGI NOÉMI - INDEX.HU 2022.06.01.

Huszi Péter 2015. január 23-án. Fotó: Czibal Gyula / MTI

Életműdíjat kap a június 9–12-ig tartó Magyar Mozgókép Fesztiválon Huszi Péter színész, rendező, aki több mint száz tévé- és játékfilmben, valamint megszámlálhatatlan színdarabban szerepelt. Emellett több mint harminc évig tanított a Színház- és Filmművészeti Főiskolán (később Egyetemen), ahol két cikluson keresztül az intézmény rektora is volt. A Kossuth-díjas művészt az életműdíj apropóján kérdeztük.

Először is szeretnénk gratulálni a díjhoz, amelyet ezúttal a filmes életművéért érdemelt ki. Kicsit félelmetesen hangzik, de nagyon megtisztelő ez az életműdíj. Ha belegondolok, valóban az életem lett ez a hivatás, olyan gyönyörű dolgokat kaptam a színháztól és a filmtől: én úgy nevezem ezeket, hogy ajándék életek. Végigélhettem olyan sorsokat, amelyekhez az életben talán nem lett volna elég erőm és bátorságom. Egy Cyrano-, Hamlet- vagy Peer Gynt-szereppel egy-egy estét töltöttem együtt, de egy filmforgatás – nyáron, színházi évadon kívül – két-három hónapig is eltartott, és akkor az ember ennyi ideig élhette ezeknek a nagyszerű hősöknek a hétköznapijait, hiszen ilyenkor ott is laktunk a forgatás helyszínén, a stáb végig együtt volt. Ez ennek a hivatásnak a legnagyobb ajándéka.

Igazi sztárok játszottak akkoriban a filmekben, akik másképp voltak sztárok, mint a mai színészek.

Ezeknek a filmeknek valóban olyan szereposztásuk volt, hogy az ország összes színházából a legjobb színészek jöttek össze, és olyanokkal lehettem együtt ilyenkor hónapokig, akikkel Budapesten alig-alig találkoztunk, pedig csak néhány utca választotta el egymástól a színházainkat. Ha egy filmre gondolok, akár a Várkonyi-filmekre, akár a *Csillag a máglyánra* vagy *Az ember tragédiájára*, az esti beszélgetések ugyanolyan élesen élnek bennem, mint maga a történet és a szerep. A tanítványaim is mindig meglepődtek, hogyan lehetett ennyi színészt így összehozni, ilyen kiállításban. És úgy emlékszem, ezek a filmek közel sem olyan hatalmas költségvetéssel készültek, mint amiket ma lehet hallani.

Mondana néhány ilyen ajándék életet?

Nagyon nehéz kiemelni ebből a rengeteg filmből, nem is tudom, hogy volt erre ennyi időm és energiám. Mondok néhány érdekesebbet, például az *Őrjárat az égen* című tévéfilmsorozatot, amely berepülő pilótákról szól, és kilencven-száz napig éltem egy ilyen pilóta életét a kecskeméti, illetve a szolnoki repülőtéren valódi pilóták és katonák között. A *Fiúk a térről* forgatásán az Almássy térre költöztünk, a *Fekete gyémántok* forgatásakor a főhőssel, Berend Ivánnal Salgótarjánba és Keszthelyre, a Kálmán Imréről szóló, *Az élet muzsikája* című filmmel pedig Moszkvába. Kálmán Imrét az oroszok ugyanúgy szeretik, talán kicsit jobban is rajonganak érte, mint Csajkovszkijért, és amikor a szállodában a gyezsurnáják, a szobaasszonyok megtudták, hogy én játszom „Imre Kálmányt”, akkor én lettem Petyenka, és annyira imádtak, hogy mindig megölelgettek, és dúdolták a *Túl az Óperenciánt* és más Kálmán Imre-melódiákat.

A Magyar Mozgóképfesztiválon az említett 1976-os *Fekete gyémántok*at vetítik az ön munkássága előtt tisztelegve: hogy emlékszik a forgatásra?

Várkonyi Zoltán növendéke voltam a főiskolán, aztán együtt is tanítottunk, jó barátok lettünk. Még főiskolásként *A kőszívű ember fiaiban* voltunk bécsi diákok: két hónapig forgattunk Sopronban, úgyhogy fel voltunk készítve a filmes munkára, Várkonyinak ehhez fantasztikus érzéke volt. A *Fekete gyémántok* már fiatal fiúként a kedvenc olvasmányaim közé tartozott, a főszereplő, Berend Iván élete, bátorsága és kitartása olyan példaértékű volt, ami elképesztően hatott rám. Nagyon jó érzés, hogy a mai napig minden ünnepen ezeket a Jókai-filmeket vetítik, és az utcán minden alkalommal megszólítanak, hogy „jaj, nagyon köszönjük, milyen nagyszerű film, milyen nagyszerű történet”. Az ember nem is gondolná, de ma is ugyanúgy hatnak ezek a filmek, ezek a történetek, mint amikor készültek.

Az öltöztetők készítik fel Huszti Péter színművészt a Jókai Mór Fekete gyémántok című regényéből készülő film egyik jelenetének felvételéhez 1976. augusztus 3-án

Fotó: Naszályi Kornélia / MTI

Sok szó esik manapság arról, hogy új történelmi filmeket is kell csinálni a régiek mellé, a mai fiataloknak is elmesélni a nagy nemzeti történeteket, meg hogy legyen mit levetíteni az ünnepeken.

Mivel hála istennek sok unokánk is van, tudom, hogy a kötelező olvasmányokat, *A kőszívű ember fiait* vagy *Az egri csillagokat* a fiatalok szívesen megnézik, és a történet üzenetét, mondanivalóját és tartalmát pontosan megértik belőle. És valóban fontos, hogy a film vagy a színház varázsával felélesszük az érdeklődést a magyar történelem, a nagy sorsok iránt a fiatalokban. Kellenek ezek a példát és erőt adó filmek, amelyek segítenek eligazodni a törtélem nehézségei közt.

A pályájához hozzátartozott a tanítás is. Egykori alma materében, a Színház- és Filmművészet Egyetemen az elmúlt néhány évben nagy port kavaró átalakítások történtek. Milyen érzésekkel követte az eseményeket?

Hetvenéves koromban abbahagytam a tanítást, és messzebb kerültem az egyetemről, ami valójában az életem volt, és nem csak azért, mert harminc évig a színész főtanszak vezetője és két perióduson keresztül az egyetem rektora is voltam. Értem, hogy egy egyetemnek

változnia kell, de hogy ez ilyen sok áldozattal járt – mindkét oldalon –, azt keservesen éltem meg. Amennyit tudtam, próbáltam segíteni, mondtam, hogy le kellene ülni, a dolgokat meg kellene beszélni, de igazság szerint én is úgy néztem a történeteket, mint bárki más: nagyon felkavart.

Évek óta létezik egy olyan Facebook-csoport, hogy: „Huszi Péter legyen egyszer a Nemzet Színésze!” Számomra ez azt a szeretetet jelzi a közönség részéről, amely a mai napig érzékelhető.

Örülök, hogy ezt mondja. Világéletemben szemérmes ember voltam, akiről szinte nem is lehet elképzelni, hogyan tudta leélni ezt a rengeteg és rengeteg színű szerepet, de az biztos, hogy a szeretet és az érdeklődés, ami körülvesz, talán még nagyobb boldogságot ad, mint a különböző díjak, és az életműdíj is talán épp ezt az érdeklődést tükrözi. A legjobban azt szeretem, ha az utcán megállítanak, és szerepekről kezdenek beszélni. Azt hittem, hogy már nem is emlékeznek a *Mégis, kinek az élete?* című darabra vagy a *Cyranóra*, de emlékeznek, és olyan érdekeseket mondanak és kérdeznek.

A csillag a máglyán után is rengeteget kérdezgettek Kálvin és Szervét Mihály kapcsolatáról és arról, hogy a barátságok tönkremennek. Hát, mondom, ez most igazán élő példa. Lehet, hogy ezért is hat ilyen erősen az a történet, hogy ha beleszól valami idegen erő, például a politika az életbe, akkor annyira megromlik a viszony, hogy Kálvin végül máglyára küldi a legjobb barátját. Azt szeretem a legjobban, amikor a történetek lényegére kérdeznek rá. Amikor lemegy egy régi színházi előadás a tévében, mint nemrég az *Othello*, amiben Jagót játszottam, nagyon sok fiatal kezdte kérdezgetni, hogy miért nem mondta meg Desdemona ezt, és miért csinálta Othello vagy Jago azt. Olyan titkok vannak benne, amiket Shakespeare meg mi is feszegettünk, és ez érdekli őket.

Szerencse, hogy nemcsak filmek, hanem színházi előadások is fennmaradtak.

És olyan fantasztikus szakmai tudással vették föl, hogy úgy érzem, ezek a nagyon jó előadásaink most is élnek, legalábbis a visszajelzésekből ezt veszem ki. Persze fiatalok voltunk, klasszak és erősek, és sokan sajnos már nincsenek közöttünk, de a történet, ha nagyszerű az előadás, ma is él, és lehet róla beszélni, vitatkozni.

Manapság mivel telnek a napjai?

Nemrég jelent meg a hetedik könyvem, és örülök, hogy ezek a kötetek – mivel sokat írok a mi főiskolás éveinkről meg a színészetről is – nagyon érdeklik a volt hallgatóimat, akik ma már a színházi világ derékhadát adják. Akár a színház életéről, akár szerepelemzésről van szó, ezek a könyvek olvasmányosak, és a háromrészes életrajz-trilógia, amely a Helikon Kiadónál jelent meg, nagyon nagy siker.

Az írás mellett pedig sokat olvasok, most jöttem rá, hogy az alatt a sok év alatt, amikor ennyit dolgoztam – és tényleg nem értem, hogyan tudtam összeegyeztetni a filmet, a színházi munkát és a családot – egy könyvtárra való könyv maradt, amit most olvasok el. Például sok

nagyszerű író barátom dedikált műveit, amelyeket annak idején egyszerűen nem volt időm elolvasni.

Emellett koncertekre járunk például a Müpába – élem egy hatalmas életet leélt ember életét. Nincs hiányérzetem, olyan dolgokat mondhattam el – mint színész a szerepekkel, mint rendező a darabokkal és mint filmszínész a filmekkel –, amelyek engem is érdekeltek és foglalkoztattak. Nagyon sokat adtam és sokat is kaptam ezektől a szerepektől. A filmben és a színházban is, amit el tudtam és el akartam mondani, azt elmondtam.

Huszti Péter 2016. április 6-án
Fotó: Zih Zsolt / MTI